

PODLASKIE 1932

1. Obiekt

W I A T R A K k o z ł o w y III

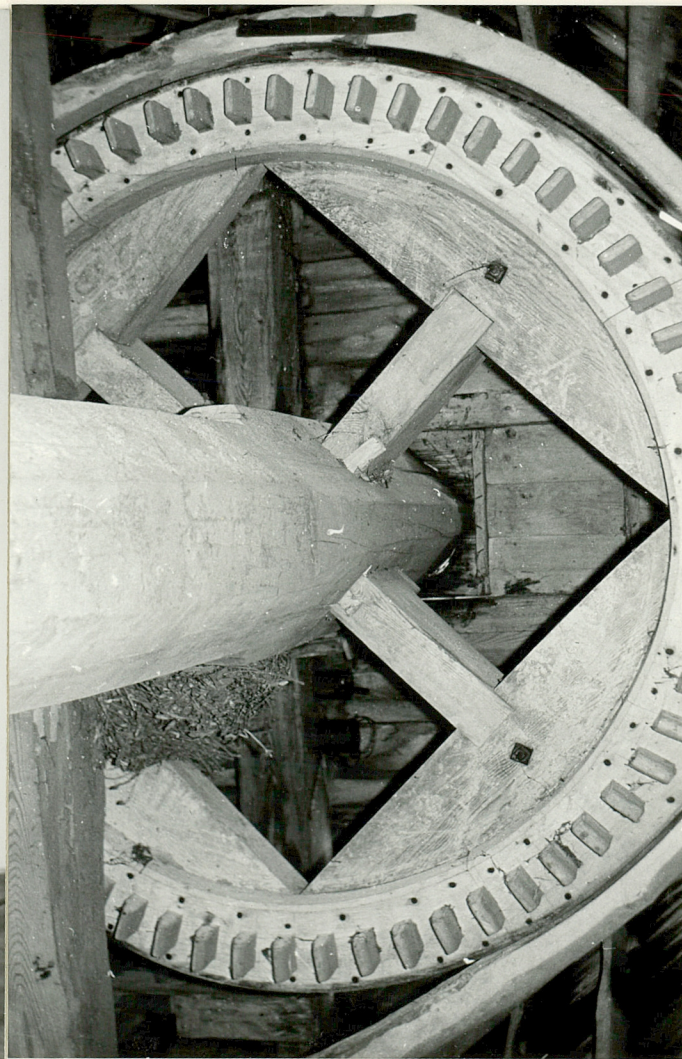
2. Czas powstania

1936 r.

3. Miejscowość

G R A B O W I E C

11. Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

4. Adres

17-204 Grabowiec

nr hipoteczny .....

5. Przynależność administracyjna

województwo białostockie

gmina Dubicze Cerkiewne

pow. Hajnówka

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna
przed 1.VI.1975

województwo białostockie

powiat Hajnówka

8. Właściciel i jego adres

9. Użytkownik i jego adres

nieużytkowany

10. Rejestr zabytków

Nr 544 data 21.XI.1983

autor zdjęć Mieczysław Pawlik

data wykonania

05.1979 r.

miejsce przechowywania negatywów

BB i DZ w Białymstoku

Według informacji Ob. [REDAKTOWANO]
[REDAKTOWANO] wiatrak został zbudowany przez [REDAKTOWANO]
[REDAKTOWANO] w latach 1934-1936. Do 1941 r.
obiekt był eksploatowany dość intensywnie,
w latach 1941-1944 pracował bez zezwolenia
władz okupacyjnych, najczęściej w nocy.
Wiatrak zakończył pracę w 1944 r.

Obiekt znajduje się na niewielkim wzniesieniu na skraju wsi przy drodze gruntowej łączącej wieś Grabowiec z Dubiczami Cerkiewnymi. Jest to typowy koźlak zbudowany na planie prostokąta o wymiarach 4,40 x 4,00 m, wysokość do oczepu wynosi 6,5 m, wysokość z dachem - 9,2 m. Nieruchomą część wiatraka stanowi koziół składający się z dwóch krzyżujących się podwalin o przekroju 35 x 35 cm, wspartych na fundamencie z polnych kamieni, pionowego sztembra o przekroju 46 x 46 cm, czterech ukośnych zastrzałów o przekroju 35 x 35 cm oraz jarzma podpierającego obrotową część obiektu. Sztember na odcinku od podłogi pierwszego piętra do belki mącznej posiada przekrój foremnego ośmiokąta. Część obracalna wiatraka stanowi konstrukcję słupowo - ryglową składającą się z czterech narożnych słupów o przekroju 20 x 20 cm i wysokości 5,75 m. Słupy te powiązane są poziomymi ryglami i ukośnymi zastrzałami przechodzącymi przez dwie kondygnacje. Słupy w części górnej zwieńczone są oczepem, który spełnia jednocześnie funkcję podpory więźby dachowej. Budynek pokryty jest dwuspadowym dachem z naczółkiem od strony skrzydeł, pokryty gontem. Obiekt od zewnątrz pokryty jest deskami w układzie pionowym, łączone na styk z pokryciem nakładkowym w miejscach szczylin. Wiatrak wewnątrz podzielony na trzy kondygnacje: nieużytkowe przyziemie, pierwsze piętro wyposażone w przesiewacz mąki, drugie piętro, na którym znajduje się "gołę" złożenie kamieni. Na poddaszu znajduje się wał skrzydłowy z kołem palecznym z urządzeniem hamulcowym.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
ok. 64 m ³	ok. 31 m ²	Przemiał zboża	nieużytkowany

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja

W okresie eksploatacji obiektu naprawiano kilkakrotnie skrzydła oraz zęby koła palecznego.

19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)

Fundament i część stała obiektu znajduje się w dobrym stanie. Również część obracalna tj. podstawowa bryła obiektu jest dobra. Zniszczeniu uległy zewnętrzne schody oraz skrzydła. W porównaniu z obiektem znacznie gorzej prezentuje się wyposażenie w urządzenia przemiałowe. W stanie obecnym jest zdekompletowane przeniesienie ruchu z wału skrzydłowego na złożenie kamieni, brak obudowy złożenia kamieni oraz kosza zasypowego.

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

- uzupełnić zewnętrzne schody na pierwsze piętro,
- przeprowadzić drobne naprawy dachu i ścian obiektu.

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

Neg M/70/6245/4,5,6
M/70/6246/1,2,3,4
D/35/2035/1,2

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

Dr inż. Mieczysław
Pawlik

26. Sprawdził

1. Miejscowość

GRABOWIEC

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

WIA TR A K kozłowy

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

mechanizmy wiatraka wł.G.Panasiuk

Wkładkę założył: Mieczysław Pawlik 10.10.1979r

(imię, nazwisko, data)

BBiDZ w Białymstoku

Miejsce przechowywania negatywów: .....

Jedn. Wyd. Akcyd. Olsztyn zam. 1299/78
OZGraf. ZP. Ostroda zam. 1040 n. 20000

DDZ 1978 r.

1. Miejsowość
Grabowiec

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
Wiatrak koźłowy

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Aktualizacja stanu zachowania obiektu, wrzesień 2003

4. Adres:

17-204 Grabowiec

5. Przynależność administracyjna:

województwo: podlaskie

powiat: hajnowski

gmina: Dubicze Cerkiewne

8. Właściciel i jego adres:

9. Użytkownik i jego adres:

j.w. nieużytkowany

19. Stan zachowania: pokryty blachą, z zachowaniem naczółka od strony skrzydeł, brak skrzydeł.

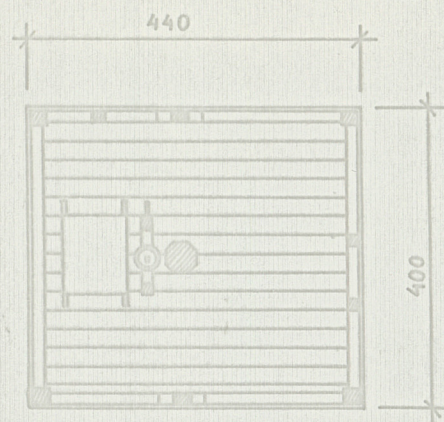
Wzór ODZ 1

Wkładkę założył: mgr Iwona Górską, mgr Grzegorz Ryżewski (ROBiDZ Białystok), wrzesień 2003
(imię, nazwisko, data)

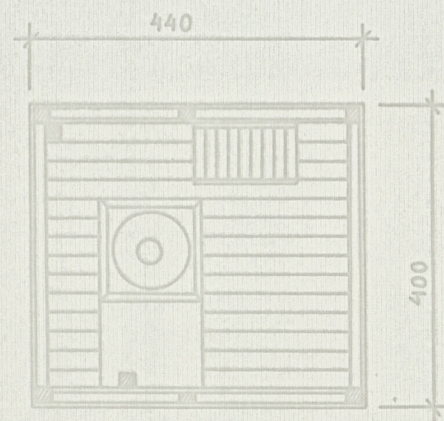
Miejsce przechowywania negatywów: ROBiDZ Białystok

ob. Gromada Pamiątkowa

RZUT I KONDYGNACJI

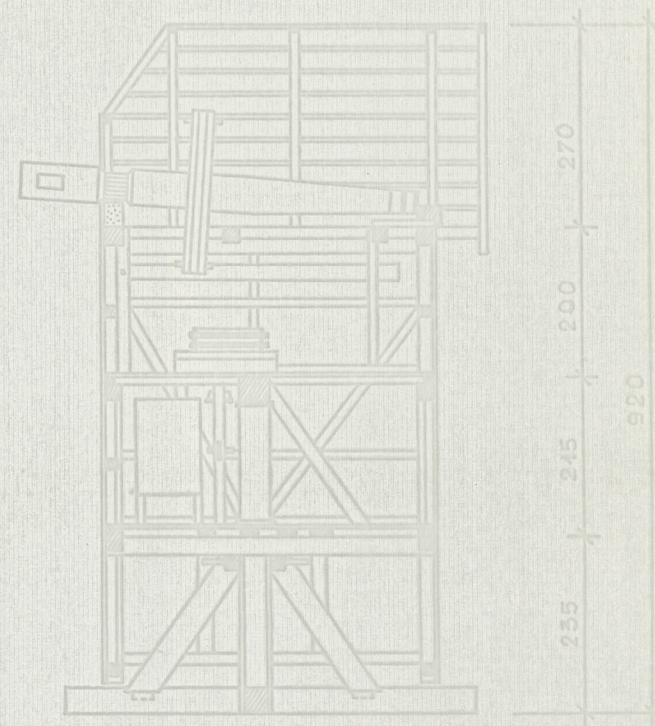

RZUT II KONDYGNACJI

SZKIC ORIENTACYJNY

SKALA 1:25000

PRZEKRÓJ PIONOWY